

Diet for, at det, den ellers skulde væretage, er det ikke gaaet godt med her i Landet. Man kan sætte Retsbevidstheden saa lavt, man vil, sætte den som en taabelig og meningsløs Ting, som man kan foragte, men jeg tror, det er galt i et Statssamfund som vort, hvor den Tid kommer, da man vil se, at der er ført en Regjering, som har svækket Retsbevidstheden — dette skal dog ikke se ud som et Angreb paa Regjeringens Personer, men det er et Angreb paa det Regjeringssystem, den Politikk, som har svækket Retsbevidstheden og undergravet det Samfund, som man dog ønsker at bygge op, undergravet det i højere Grad, end man er i Stand til at gjøre sig noget Begreb om. Dette vil vise sig, hvis der skulde komme Krig. Det vil ogsaa vise sig, saasnart de sociale Spørgsmaal komme os ind paa Livet, at den Betragtning er almindelig her, at de Store have varme Ord for Ret og Sandhed, for Altet og for Throne, naar det gælder om at værne deres egne Interesser; men naar der er Tale om at krænke de almindelige Interesser, saa opløses det Hele, haade Throne og Altet, Ret og Religion, uden noget som helst Hensyn. Det vil Fortsættelsen af vort nuværende Regjeringssystem medføre. Det vil virke dræbende og ødelæggende for enhver Bestræbelse for at bevare det nuværende Samfund. Det er alvorligere, end man nu har Klarhed paa. Men for at se noget mindre paa Sagen: Naar den høitæredede Regjering engang vil holde en Samtale med Landsstinget og spørge om, hvordan det befinder sig under de nuværende Forhold, saa er det dog muligt, at Landsstinget ikke føler sig saa overordentlig frit og vældigt, som det kunde ønske sig; thi skøndt Landsstingets Willie altid udføres paa Finantsloven, saa er der dog en Fugl, der har sunget om, at denne Landsstingets Willie altid er Regjeringens, fordi Landsstinget er nødt til at ville, hvad Regjeringen vil. Jeg kunde forsætte dette videre, men jeg behøver ikke at gaa saa langt ind derpaa; ærede Medlemmer af Modpartiet ville vide, at det har kostet meget at værne om Regjeringen og om Befæstningen, at det har kostet store, hellige Interesser her i Landet, som man ikke har Lov til at sætte overstyr, og ikke ustraffet kan sætte overstyr i et lille Land. Det var dog muligt, at Regjeringen var kommen til den Tanke, at det var nødvendigt at komme i Land igjen, og tænkte, at den vilde ud af denne Situation, at den i det Hele var en ærgjerrig Regjering. Det var der ikke noget Dødt i. En Regjering, der kun kæmper for

Kjøbenhavns Befæstning og for Taburetterne, er ikke nogen ærgjerrig Regjering; det er virkelig ikke noget Maal for Ærgjerrighed at være Minister i Danmark. Det er ikke stort anderledes end at være Herredsfoged i Ringkjøbing. Det kan vel ligesom dette være et ganske behageligt Embede, men det er ikke noget, man bliver historisk berømt ved. Derfor er den Anke, at en Minister har gjort det og det for at vedblive at være Minister altid af mig bleven betragtet med en vis Modbydelighed. Det tyder paa, at man ser skjævt paa Forholdene. Den Fristelse er virkelig ikke til Stede for Ministrene. Nei, det, jeg tror, er, at Ministrene have redet paa Principer, og det paa daarlige og beslagelige Principer, og nu kunde det maasse være, at et Ministerium af virkelig Ærgjerrighed kunde faae den Tanke: Vi have gjort Fortræd; nu maa vi gjøre det i Stand igjen. Det kunde jo dog være fristende at staa i Historien som Grundlæggere af en virkelig forfatningsmæssig Forstaelse her i Danmark; selv om de ikke hertil brugte de helbigste Midler, men noget havde fulgt Sætningen: Hensigten helliger Midlet, saa var dog Resultatet blevet godt. Dette har jeg tænkt et Dieblit og tænkt det, fordi jeg syntes, det kunde være sandsynligt og menneskeligt. Men naar jeg ser paa Regjeringens Handlinger, saa kommer jeg i Tvivl. Det, det kommer an paa, er, at der virkelig gjøres Noget — ikke blot for at faae en Finantslov, men — til Forstaelse af Forfatningen. Dette med at faae en Finantslov, som spørger i mange Menneskers Hjerne, er jo en Misforstaelse. Skulde det spille en saa stor Rolle, om vi fik en Finantslov, hvorved vi godkjendte de Ting, Regjeringen har gjort? Ja, det vilde være en stor Seir for Regjeringen; det vilde betyde en Forfatningsforandring, og en saadan Finantslov tror Ingen paa, at vi faae. Hvis vi derimod faae en Finantslov, som ikke godkjender noget Andet end Folkethingets Finantslovsforslag, altsaa ikke noget af det, som er forlangt provisorisk, ja, saa er det vel en meget god Finantslov, men jeg kan ikke se, der er nogen særlig Garanti deri. Det betyder jo Intet, at vi det Aar have en Finantslov. Det udelukker ikke, at vi næste Aar staa overfor en ny Konflikt, at Regjeringen siger: Nu maa vi atter tage provisorisk. Saa kan Regjeringen med en vis Vægt gaa til fornøvede Provisorier, og Folkethinget har kun den Glæde ved sin Finantslov, at det staar vaklende overfor det ny Provisorium. Denne Finantslov alene vil altsaa kunne føre til, at vi kort efter ville faae et Provisorium igjen, saa kunde vi altsaa have sparet os den mellemliggende Fi-